

آخر هفته و روزهای تعطیل برای خانواده‌ها

این باغ‌وحش در روزهای مختلف به خصوص آخر هفته‌ها و روزهای تعطیل بازدید کننده های زیادی از بین خانواده های شهر تهران داشت که به تماشای حیوانات آنجا می‌رفتند.

به گفته یکی از تومه‌های ناصرالدین شاه در این باغ‌وحش حیواناتی، چون ببر، پلنگ، شیر، خرس، کفتار، بوزینه، میمون و تعدادی طاووس در باغ آزادانه نگهداری می‌شدند. پزشک معروف ناصرالدین شاه هم در نوشته‌های خود به انواع حیوانات باغ‌وحش اشاره کرده است. در دست‌نوشته‌های او آمده که در باغ‌وحش ناصری چهار شیر نر و یک ماده از کوه‌های شیراز، سه ببر مازندران، یک یوز و سه پلنگ جابرو و پنج خرس دماوند وجود داشته است و این خرس‌ها که پای آنها را به کنده های درخت بسته اند هر وقت که کسی به آنها نزدیک می شود غوغای عجیبی برپا می کردند. با گذشت زمان و گسترش محدوده و حصار شهر تهران، منطقه لاله‌زار و باغ‌وحش هم در داخل شهر جای گرفت و به همین دلیل شاه دستور داد تا باغ‌وحش به منطقه «دوشان تپه» در شرق تهران که بسیار خوش آب و هوا بود و او در آن کاخی با حوض بسیار زیبا و بزرگ داشت منتقل شود.

اضافه شدن حیوانات تفراموشی آنان

این باغ وحش جدید به روایتی به این صورت بوده است: باغ وحشی با اتاق‌ها و رواق‌های گوناگون است که نهر آب از میان آنها جاری است. برای درندگان از قبیل شیر، ببر، پلنگ، گرگ و سایر وحوش که به وضع اینبه (به شکل ساختمان های) باغ وحش فرنگی است، ساخته‌اند. صداهای مختلف از آنجا شنیده می‌شود و شیران و درندگان فریادها دارد و هر روز به این ها طعمه داده می‌شود و از جانب دیگر، بروج و اینبه (ساختمان هایی) مخصوص برای طيور ساخته‌اند که انواع و اقسام طيور و وحوش، چه از داخله ایران و چه از خارجه، آورده و در آن را جمع کرده‌اند. بعد از کشته شدن ناصرالدین شاه، پادشاهان دیگر قاجار همچون مظفرالدین شاه هم توجه خاصی به باغ‌وحش و نگهداری حیوانات داشتند و حتی به تعداد حیوانات مختلف باغ‌وحش افزوده شد، اما با روی کار آمدن حکومت پهلوی و تاج‌گذاری رضاخان توجه به باغ‌وحش هم کم‌کم فراموش شد و حتی اولین باغ‌وحش تهران هم از بین رفت تا آنکه در سال های بعد کم کم با چند جایجایی باغ وحش امروزی شکل گرفت و شد فرصتی برای تفریح و سرگرمی خانواده ها.

نترسیدن بچه‌ها از شیر و ببر و فیل

اما در این میان به غیر از علاقه و شوقی که مردم و خانواده ها از هر طبقه ای برای دیدن حیواناتی که در باغ وحش نگه داشته می شدند، داشتند در بسیاری از خانه های آن زمان هم، حیواناتی نگهداری می شد که جدای مرغ و خروس و اردک، یا در خانه های روستایی گاو و گوسفند و الاغ بود بلکه حیوانات وحشی چون خرس و پلنگ و ببر نیز نگهداری می شد. به قول یکی از اروپایی های زمان قاجار که به ایران سفر کرده بود: «از حیوانات شیرها، فیل ها، ببرها و پلنگ های اهلی را به خانه ها می‌برند و بچه‌ها بدون ترس، به اینها نزدیک می شوند و تا به حال حادثه ای بد در این مورد شنیده نشده است». البته صاحب این حیوانات کسانی بودند که از آنها برای برگزاری نمایش های خیابانی استفاده می کردند از کشتی گرفتن با خرس تا به جان هم انداختن حیوانات و رقصانند میمون‌ها و دیگر نمایش‌هایی که باعث جذب مردم و کسب درآمد برایشان می شد.

خانواده‌های قاجاری و رفتن به «مجمع الوحوش»

• زهره شریفی

قسمت یکصد و سی و سوم

• علاقه شاه ایران به «مجمع الوحوش»

داستان راه اندازی این باغ وحش که آن زمان ها معروف به «مجمع الوحوش» بود، از آنجایی شروع می شود که ناصرالدین شاه قاجار که هم علاقمند به نگهداری حیوانات بود و هم شکار و مهم تر از همه تبدیل کردن ایران به کشوری مدرن، بعد از بازگشت از سفر فرنگ و دیدن باغ وحش آنجا، به فکر راه اندازی چنین فضایی در ایران افتاد. در این میان هم یکی از شاهزادگان قجری که ساکن هندوستان بود برای او چند حیوان از جمله فیل و طاووس از هند فرستاد. در نتیجه بیشتر مصمم شد که هر چه زودتر باغ‌وحش خود را احداث کند. به دستور او محل فعلی که خیابان لاله‌زار در آن جای گرفته، منطقه‌ای وسیع، سرسبز و باغ بزرگی خارج از حصار و محدوده شهر تهران بود که برای اینکار در نظر گرفت. مکانی که از آن به بعد به «مجمع‌الوحوش ناصری» در میان خانواده های پایتخت معروف شد که برای تماشای حیواناتی که تا آن روز یکبار هم از نزدیک ندیده بودند به آنجا سر می زدند.

یکی از مکان های تفریحی که همیشه رفتن به آنجا به خصوص در میان خانواده های دهه های ۶۰ و ۷۰ پهانه ای بود برای آنکه کنار هم ساعتی را خوش بگذرانند و از دیدن عجایب آن لذت برده و هیجان‌زده شوند، «باغ وحش» است. دیدن آن همه حیوان دوست داشتنی که بعضی از آن ها از سرزمین های دور به باغ وحش آورده شده اند بیشتر از همه برای کودکان پر از شوق و ذوق است. به همین خاطر تا ما یاد داریم رفتن به باغ‌وحش یادآور قول و قرارهایی بود که پدر و مادرها به فرزندانشان می‌دادند که آخر هفته ها یا در روزهای تعطیل آن‌ها را به آنجا برده تا از نزدیک حیواناتی مانند شیر، پلنگ و فیل واقعی را ببینند و عکسی در کنار آنان گرفته و در ذهنشان خاطره ای شیرین و هیجان انگیز ماندگار شود. باغی که بیش از یکصد و پنجاه سال پیش نه در مکان امروزی اش که در خیابان «لاله‌زار» تهران آنهم با قرار دادن قسمی از چندین پرند معروف به «باغ وحش» شد.

... کتاب بزرگسال

• به نجاتش می‌ارزد

جوآن همیشه کمی خطرناک به نظر می‌رسید؛ بنابراین وقتی به دفتر کارآگاه خصوصی، هنری کیمبال، مراجعه می‌کند و از او می‌خواهد که راجع به شوهرش تحقیق کند، هنری نمی‌تواند جلوی احساس بدش را بگیرد. دیدن جوآن خاطرهای دل‌خراش را در ذهنش زنده می‌کند. هنری در زندگی سابقش، در جایگاه معلم انگلیسی دبیرستان، جوآن را می‌شناخت؛ همان وقتی که در مرکز یک تراژدی قرار گرفت. اکنون جوآن برای اثبات خیانت شوهرش به کمک او نیاز دارد؛ اما وقتی کیمبال در خانه‌ای خالی از سکنه در حومه شهر که تابلوی «برای فروش» جلوی آن به چشم می‌خورد، دو جسد پیدا می‌کند موضوع از پرونده یک خیانت ساده بسیار پیچیده‌تر می‌شود. کتاب «به نجاتش می‌ارزد» را پیتر سوانسون به رشته تحریر در آورده و علی قانع ترجمه و انتشارات کتاب کوله پشتی منتشر کرده است.

... کتاب کودک و نوجوان

• هتل مگنیفیک

این هتل نه تنها به خاطر افسون‌های عجیب و غریبش مشهور است، بلکه به خاطر توانایی‌اش در سفر کردن هم افسانه‌ای است. هتل هر روز صبح در مقصدی متفاوت ظاهر می‌شود. با اینکه جنی و زوسا از پس پرداخت هزینه‌های گزاف مهمان هتل بودن بر نمی‌آیند، اما می‌توانند در مصاحبه‌ی پیوستن به کارکنان شرکت کنند و به‌زودی راهی بزرگ‌ترین ماجراجویی زندگی خود شوند. اما زمانی که جنی پا به هتل می‌گذارد، به سرعت متوجه می‌شود که قراردادهای آن‌ها فسخ‌ناپذیر است و هتل زیر زرق و برق شگفت‌انگیزش، اسرار هولناکی را پنهان کرده است. کتاب هتل مگنیفیک نوشته امیلی جی تیلور با ترجمه نشاط رحمانی نژاد از انتشارات کتاب‌سرای تندیس منتشر شده است.

